

інформаційне
місто =

медійна археологія +
політична економія

Викладач: **Світлана Матвієнко** (PhD 2010, 2015)
Університет Західного Онтаріо, Канада
svitlana@protonmail.ch

Центр міської історії
Центрально-Східної Європи

Львів | Жовтень 2016

ЗМІСТ КУРСУ

Інформаційне місто – це один із елементів глобальної мегаструктури. Воно *сконцентроване* і *сконденсоване*: місто створює умови для співіснування та взаємодії великої кількості різноманітних аналогових та цифрових об'єктів та перебігу процесів різної швидкості та інтенсивності. В той самий час, інформаційне місто – *розподілене, розпорошене і розтягнене* далеко поза межі окремо взятих держав: парадоксальна топологія інформаційного міста в тому, що своїми розмірами воно завжди поступається глобальному селу. Мапа і територія інформаційного міста ніколи не співпадають.

Курс має на меті ознайомити студентів із засадничими поняттями інформаційної теорії та політ-економії, які допоможуть нам наповнити іншим смыслом цей опис, який на разі, напевно, радше нагадує магічний реалізм Борхеса, ніж зображення реального урбаністичного середовища. Ми приділимо увагу останнім науковим дискусіям про історичні обставини й специфіку трансформації та реорганізації модерних юрисдикцій і політичної географії задля розподілу контролю та встановлення нових ієрархій світового інформаційного ринку.

У наших дискусіях, ми звернемося до класичних філософських робіт Карла Маркса, Зигмунда Фрейда, Жюльєн Делеза, Мішеля Фуко, Карла Шмітта, Жака Лакана та Юргена Габермаса. За допомогою цих та найсучасніших досліджень, ми критично осмислимо поняття "інформаційне місто": чому так успішно продається і купується бренд інформаційного міста? яку роль відведено в цій структурі користувачеві? чи порушуються права мешканців інформаційного міста? хто опікується процесом інформування користувачів про специфіку функціонування інформаційних технологій та міста? кому вигідно підтримувати "рівень необізнаності" користувачів? як статус користувача конфліктує зі статусом громадянина?

Ми розглянемо місто як платформу, яка одночасно уможлиблює і утруднює перебіг інформаційних процесів. Чи не найважливішим акцентом нашого курсу буде питання матеріальної природи інформації - від бітів та байтів до гіпероб'єктів (радіації, пилу, ДНК) - у її цифрових та аналогових форматах, у її органічних та штучних формах. За допомогою теоретичних та методологічних ресурсів медійної археології, ми простежимо механізми коlobігу, злиття та трансформації цих інформаційних форм і форматів, які сьогодні визначають життя інформаційного міста.

Організація занять

Кожне заняття триватиме 2 години і складатиметься із моєї годинної лекції та наших семінарських дискусій, протягом яких ми обговоримо обов'язкові тексти, відео-матеріали та ваші практичні завдання. Готуючи відповіді, занотуйте ваші думки та власні питання до текстів, а також усі незнайомі вам терміни, поняття й імена науковців, теоретиків та винахідників. Робоча мова семінарів - українська; однак, всі матеріали до курсу будуть англійською мовою. (Отже, вільне знання англійської - обов'язкова умова запису на цей курс.)

Зрозуміло, що деякі аспекти курсу будуть змінюватися чи оновлюватися залежно від вашої підготовки, динаміки нашої роботи, а також, ваших інтересів та очікувань, які я обов'язково візьму до уваги. Отже, наша робота буде централізовано координуватися за допомогою вебсайта: <https://informationcitysite.wordpress.com/>. Усі зміни у нашому плані роботи буде відображено на сайті. Будь-ласка, уважно ознайомтеся зі специфікою організації вебсайта. На цих сторінках ви знайдете **детальні орієнтири для підготовки до кожного заняття**. Тут ви дізнаєтеся про логістику та тематичні акценти кожної наступної лекції і дискусії, питання до текстів для колективного обговорення, поради, на що звернути увагу під час підготовки, тощо.

Джерела і ресурси

Цей курс розроблено за допомогою робіт багатьох науковців, аналітиків, журналістів, активістів та митців. Протягом лекцій я буду посилатися на їхні праці та проекти, а імена авторів буде зазначено на слайдах. Повний список ресурсів містить як обов'язкові тексти, так і ті, які не вимагаються для прочитання: він демонструє, із чого "зроблено" цей курс. Користуючись списком джерел (академічних, публіцистичних і художніх текстів) на вебсайті, ви зможете звернутися до конкретних робіт чи публікацій, які вас зацікавлять, самостійно. За винятком лише кількох робіт, усі зазначені тексти і фільми зі списку будуть доступними для учасників семінару в "цифровому пакеті" курсу. Частина праць є у вільному доступі в мережі.

Завдання та оцінка роботи

Вашу роботу буде оцінено на основі наступних критеріїв:

1. **участь в дискусіях (40%);**
2. **виконання практичного завдання (10%);**
3. **письмова робота - deadline: 7 листопада (50%).**

Вимогою до курсу є **участь в дискусіях** (на основі прочитання заданих текстів, перегляду фільмів чи медійних проектів), під час яких ми маємо зрозуміти та критично осмислити їхні основні ідеї, концепти, теорії та факти. Ваше завдання: вміти презентувати короткий зміст та проблематику статей, продумати відповіді на запропоновані на вебсайті курсу питання, а також підготувати кілька дискусійних запитань до текстів, фільмів та медійних проектів для колективного обговорення під час семінару. Формулювання таких запитань - чи не найкращий спосіб одночасно охопити проблематику досліджень та ідентифікувати подальші кроки для продовження започаткованої автором дискусії. Разом ми міркуватимемо про вдалі та невдалі аргументи дослідників, можливості застосування певних теорій, лакуни в нашому теоретичному дискурсі і причини їхнього утворення.

Switchboard operators circa 1914. Image: Reyner Media/Flickr

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

заняття дата		завдання
1 4.10 Вівторок 16:00-18:00	<p>Інформація</p> <p>історія та теорія інформації</p> <p>імовірність ентропія інформаційний шум</p> <p>інформаційна революція інформаційне суспільство інформаційне середовище інформаційне місто</p> <p>цифровий та аналоговий формати</p>	<p>Для обговорення:</p> <p>Ted Byfield, "Information," <i>Software Studies Lexicon</i>, Matthew Fuller (ed.) (MIT, 2013), 125-130. OED: "Information"</p> <p>Matthew Cobb, "Information Is Everywhere," <i>Life's Greatest Secret. The Race to Crack the Genetic Code</i> (New York: Basic Books, 2015), 20-33.</p> <p>Benjamin Bratton, "iPhone City" (2009): 92-96.</p> <p>Paul Virilio, "Speed and Information: Cyberspace Alarm!" <i>Reading Digital Culture</i>, David Trend (ed.) (Oxford, UK: Blackwell Publishers, 2001), 23-26.</p> <p>Gordon Pask with Susan Curran, <i>Micro Men</i> (New York: Macmillan, 1982). selected images and fragments.</p> <p>Додаткові матеріали:</p> <p>The Π Research Network, <i>The Philosophy of Information. An Introduction</i>, 9-14.</p> <p>James Gleick, <i>The Information. A History. A Theory. A Flood</i> (London: Fourth Estate, 2011).</p> <p>Manuel Castells, "Space of Flows," <i>The Rise of the Network Society</i> (Cambridge, UK: Oxford UP, 1996), 407-459.</p> <p>Florian Cramer, "What is 'post-digital'?" <i>APRJA</i> (2014)</p>

<p>2 6.10 Четвер 16:00-18:00</p>	<p>Інфраструктура</p> <p>медійна археологія міста глибокий час медій</p> <p>місто як платформа мапа і територія</p> <p>Стос</p>	<p>Для обговорення: Shannon Mattern, <i>Deep Mapping the Media City</i> (Minnesota UP, 2015) Stephen Graham, "Introduction: Cities and Infrastructure Networks," <i>International Journal of Urban and Regional Research</i> 24.1 (2000): 114-119. Andrei Soldatov and Irina Borogan, "Merlin's Tower," <i>The Red Web: The Struggle Between Russia's Digital Dictators and The New Online Revolutionaries</i> (Public Affairs, 2015), 45-63.</p> <p>Додаткові матеріали: Benjamin Bratton, "Platform and Stack, Model and Machine." <i>The Stack. On Software and Sovereignty</i> (MIT, 2015), 41-51. Andrew Blum, <i>Tubes. A Journey to the Centre of the Internet</i> (Harper Collins, 2012). Siegfried Zielinski, "The Idea of a Deep Time of the Media," <i>Deep Time of the Media</i> (Cambridge, MA: MIT, 2006), 1-11. Ingrid Burrington, "Datacenter Tips," <i>Deep Lab</i> (Creative Commons, 2014), 130-131. Ingrid Burrington, all stories for <i>The Atlantic</i> (2015 -)</p> <p>Фільм: Brade Runner (Ridley Scott, 1982).</p>
<p>3 11.10 Вівторок 16:00-18:00</p>	<p>Мережі</p> <p>галактична мережа глобальне село інтернет речей - 'everyware'</p> <p>алгоритм і протокол кореневий сервер система доменних імен (DNS) протоколи TCP/IP</p>	<p>Для обговорення: Mark Wigley, "Network Fever." <i>New Media, Old Media: A History and Theory Reader</i>, Wendy Hui Kong Chun & Thomas Keenan (eds.) (Routledge, 2005), 83-114. Tiziana Terranova, "Of Grids and Networks," <i>Network Culture: Politics for the Information Age</i> (London: Pluto Press, 2004), 42-47. Paul Dourish, "Protocols, Packets, and Proximity: The Materiality of Internet Routing." <i>Signal Traffic. Critical studies of Media Infrastructures</i>, Lisa Parks and Nicole Starosielski (eds.) (Illinois UP, 2015)</p> <p>Додаткові матеріали: Albert-Laszlo Barabasi, <i>Linked. How Everything Is Connected to Everything Else and What It Means for Business, Science, and Everyday Life</i> (London, UK: Plume, 2003).</p> <p>Фільми: Варта1, Львів, Україна (Юрій Грицина, 2015) The Net (Lutz Dammbeck, 2003)</p>

4 | 13.10
Четвер
16:00-18:00

Комунікація

кібернетика
симбіоз людини і комп'ютера
автоматизація

публічна сфера
публічне - приватне - анонімне

місто як кібернетичний проект

'non-human user'
параметризм і "розумна архітектура"

Для обговорення:

J.C.R. Licklider (with Robert Taylor), "The Computer as Communication Device" (1968)

Benjamin Bratton, "The Layers of The Stack." *The Stack. On Software and Sovereignty* (MIT, 2015), 66-72.

Karl Marx, "Fragment on Machines," *Grundrisse*, 690-712.

Martijn de Waal, "The Urban Culture of Sentient Cities: From an Internet of Things to a Public Sphere of Things," *The Mobile City* (2011) online.

Практичне завдання:

Обговорення проекту **Інґрид Беррінґтон** + видимі мережі Львова (на основі зібраних вами матеріалів).

Додаткові матеріали:

Tiqun, "The Cybernetic Hypothesis" (2010).

Alex Bruns and **Tim Highfield**, "Is Habermas on Twitter? Social Media and the Public Sphere."

Benjamin Peters, *How Not to Network a Nation. The Uneasy History of the Soviet Internet* (Cambridge, MA: MIT, 2016).

Док. фільм:

All Watched Over by Machines of Loving Grace (Adam Curtis, 2011, BBC)

5 | 18.10
Вівторок
16:00-18:00

Політекономія

інформація як товар
комунікативний капіталізм

“нематеріальна” праця
модерація комерційного контенту (CCM)

мережева нейтральність
імеріалізм платформ

Дискусія:

Linux vs Microsoft, Apple et al.
Uber

Для обговорення:

Vincent Mosco, “What Is Political Economy?” *Political Economy of Communication* (London, SAGE, 2009), 22-25.

McKenzie Wark, “Class,” *A Hacker Manifesto* (Harvard UP, 2004), 10 pages.

Nick Dyer-Witheford, “Silicon,” *Cyber-Proletariat. Global Labour in the Digital Vortex* (Toronto: Pluto Press, 2015), 60-80. [АБО >](#)

Nick Dyer-Witheford, “Cybernetic,” *Cyber-Proletariat. Global Labour in the Digital Vortex* (Toronto: Pluto Press, 2015), 39-59.

Інтерактивний медійний проект:

Do Not Track (Бретт Гейлор, 2015) - Епізоди **1-3**.

Відео:

Sarah Roberts on Commercial Content Moderation (22 min)

Веб-проекти:

Wages for Facebook (Лорел Птак, 2014)

Phone Story (Michael Pineschi, 2011)

Додаткові матеріали:

Antonio Garcia Martinez, “Prologue: The Garden of Forking Paths,” *Chaos Monkeys. Obscene Fortune and Random Failure in Silicon Valley* (Harper Collins Publishers, 2016), 1-9.

Jack Goldsmith and **Tim Wu**, “Yahoo!” *Who Controls the Internet? Illusions of the Borderless World* (Oxford, UK: Oxford UP, 2006), 1-10.

Alexander R. Galloway, **Eugene Thacker**, **McKenzie Wark**, “Introduction. Execrable Media,” *Excommunication: Three Inquires in Media and Mediation* (Chicago UP, 2014), 10-16.

Док. фільм:

The Code (Hannu Puttonen, 2001)

The Corporation (Mark Achbar, Jennifer Abbott, 2003) - Part 1.

Фільми:

Micro Men (Mark Gill, BBC, 2009)

Silicon Valley (John Altschuler, Mike Judge, Dave Krinsky, HBO, 2014-)

6 | 20.10
Четвер
16:00-18:00

Контроль

контроль і управління

лояльний користувач

режими контролю:

- стеження (surveillance & sousveillance)
- спостереження (obsevation)
- відстеження (tracking)
- зчитування (sensing)

паноптикум

вивернутий паноптикум

перверсивний паноптикум

Для обговорення:

Ethan Zackerman, "Serendipity and the City," *Rewire: Digital Cosmopolitans in the Age of Connection* (New York: W.W. Norton & Co., 2013), 206-245.

Andrei Soldatov and **Irina Borogan**, "The Black Box," *The Red Web: The Struggle Between Russia's Digital Dictators and The New Online Revolutionaries* (Public Affairs, 2015), 65-84.

Christian Sandvig, "The Internet as the Anti-television. Distribution Infrastructure as Culture and Power." *Signal Traffic. Critical studies of Media Infrastructures*, Lisa Parks and Nicole Starosielski (eds.) (Illinois UP, 2015) TBA

Mark Andrejevic, "We Are All 'Lab Rats' Online," PBS (February 18, 2014)

Інтерактивний медійний проект:

Do Not Track (Бретт Гейлор, 2015) - Епізоди **4-7**.

Додаткові матеріали:

Gilles Deleuze, "Postscript on the Societies of Control," *October* 59 (1992): 3-7.

Shannon Mattern, "Mission Control: The History of the Urban Dashboard," *Places* (March 2015).

Zygmunt Bauman et al., "After Snowden: Rethinking the Impact of Surveillance," *International Political Sociology* 8 (2014), selected pages.

Lev Manovich, *Software Takes Command* (Bloomsbury, 2013).

Joon Ian Wong, "The politicians investigating Facebook's bias are looking for the wrong kind of bias," *Quartz*, May 14, 2016.

Steven J. Murdoch and **Ross Anderson**, "Tools and Technology of Internet Filtering," *Access Denied: The Practice and Policy of Global Internet Filtering*, Ronald Deibert, John Palfrey, Rafal Rohozinski, and Jonathan Zittrain (eds.) (Cambridge, MA: MIT, 2008), 57-72.

Ubiquitous Surveillance, **David Perry** (ed). (Living Books About Life, 2011). online

Hito Steyerl, "A Sea of Data: Apophenia and Pattern (Mis-)Recognition," *e-flux* 72 (2016)

Фільм:

Minority Report (Steven Spielberg, 2002)

Her (Spike Jonze, 2014)

Brazil (Terry Gilliam, 1985) **АБО >**

The Zero Theorem (Terry Gilliam, 2013)

7 | 25.10

Вівторок

16:00-18:00

Війна

холодна війна
 тотальна війна
 інформаційна війна
 кібер війна
 чиста війна
 війна з терором
 кінетична війна
 громадянська війна

конфліктні мінерали

DDoS

тролінг

мілітаризація комунікації

науковий метод ведення війни

Для обговорення:

Friedrich Kittler, "Cold War Networks or Kaiserstr. 2, Neubabelsberg," *New Media, Old Media: A History and Theory Reader*, Wendy Hui Kong Chun & Thomas Keenan (eds.) (Routledge, 2005), 181-185.

Ronald Deibert, Rafal Rohozinski, Masashi Crete-Nishihata, "Cyclones in Cyberspace: Information Shaping and Denial in the 2008 Russia-Georgia War," *Security Dialogue* 43(1) (2012): 3-24.

Harry Halpin, "Immaterial Civil War: The World Wide War on the Web," *Culture Machine* 14 (2013): 1-25.

АБО >

Shawn Powers and Michael Jablonski,

"Introduction: Geopolitics and the Internet," *The Real Cyber War: The Political Economy of Internet Freedom* (Chicago: Illinois UP, 2015).

Відео:

Tonje Hessen Schei, "Gaming for war," TEDxTrondheim. online

Додаткові матеріали:

Shane Harris, *@War. The Rise of the Military-Internet Complex* (New York: Houghton Mifflin Harcourt, 2014), 3-7, 81-82.

Ron Deibert, "Filters and Chokepoints," *Black Code: Surveillance, Privacy, and The Dark Side of the Internet* (Toronto: Random House, 2013), 29-49.

Paul Virilio and Sylvère Lotringer, *Pure War* (Semiotext(e), 2008).

Nick Dyer-Witheford and Greig de Peuter, "Gameplay: Virtual/Actual," *Games of Empire. Global Capitalism and Video Games* (Minneapolis, MN: Minnesota UO, 2013)

Michael Nest, *Coltan* (Cambridge, UK: Polity Press, 2011).

Antoine Bousquet, *The Scientific Way of Warfare: Order and Chaos on the Battlefields of Modernity* (New York: Columbia UP, 2009).

Фільм:

War at a Distance (Harun Farocki, 2003)

The Hurt Locker (Kathryn Bigelow, 2008)

Image: wk1003mike/Shutterstock

8 | 27.10

Екологія

Четвер

16:00-18:00

Anthropocene
постгуманізм

медійна геологія

біологічне громадянство

гіпероб'єкти

екологія без Природи

Для обговорення:

Paul J. Crutzen, "The Anthropocene," (Max Plank Institute webpage, May 2000)

Simon Lewis and **Mark Maslin**, "Defining the Anthropocene," *Nature* 519 (May 2015): 171-178.

Bruno Martini, "The Anthropocene: Human Kind as a Turning Point for Earth," *Astrobiology Magazine* (June 2013).

Jennifer Gabrys, "Media in the Dump," *Digital Rubbish: A Natural History of Electronics* (Ann Arbor, MI: Michigan UP, 2011), 127-143.

Tim Morton, "The End of the Beginning: The Future of Hyperobjects," *The Ecological Thought* (Cambridge MA: Harvard UP, 2010), 130-135.

Додаткові матеріали:

Joanna Zylińska, *Minimal Ethics for the Anthropocene* (Ann Arbor, MI: Open Humanities Press, 2014).

Medianatures: The Materiality of Information Technology and Electronic Waste, **Jussi Parikka** (ed.) (Living Books About Life, 2011) online.

Jussi Parikka, *A Geology of Media* (Minneapolis, MN: Minnesota UP, 2015).

Adriana Petryna, "Biological Citizenship: The Science and Politics of Chernobyl-Exposed Population," *Osiris* 19 (2004): 250-265.

Adriana Petryna, "Introduction to 2013 edition: How Did They Survive?" *Life Exposed: Biological Citizenship After Chernobyl* (Princeton UP, 2002)

Док. фільм:

The Corporation (Mark Achbar, Jennifer Abbott, 2003) - Part 2.

Фільми:

Life After People (History Channel, 2008-2010)

Autómata (Gabe Ibáñez, 2014)